

RAPPORT 2014:21
ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING

VA-LÄCKA I MOTALAGATAN

RAÄ 5
MOTALAGATAN 22
SKÄNNINGE STAD
MJÖLBY KOMMUN
ÖSTERGÖTLANDS LÄN

VIKTORIA BJÖRKHAGER

VA-läcka i Motalagatan

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning.....	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation.....	4
Resultat och tolkning.....	4
Referenser	6
Tekniska uppgifter	7

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

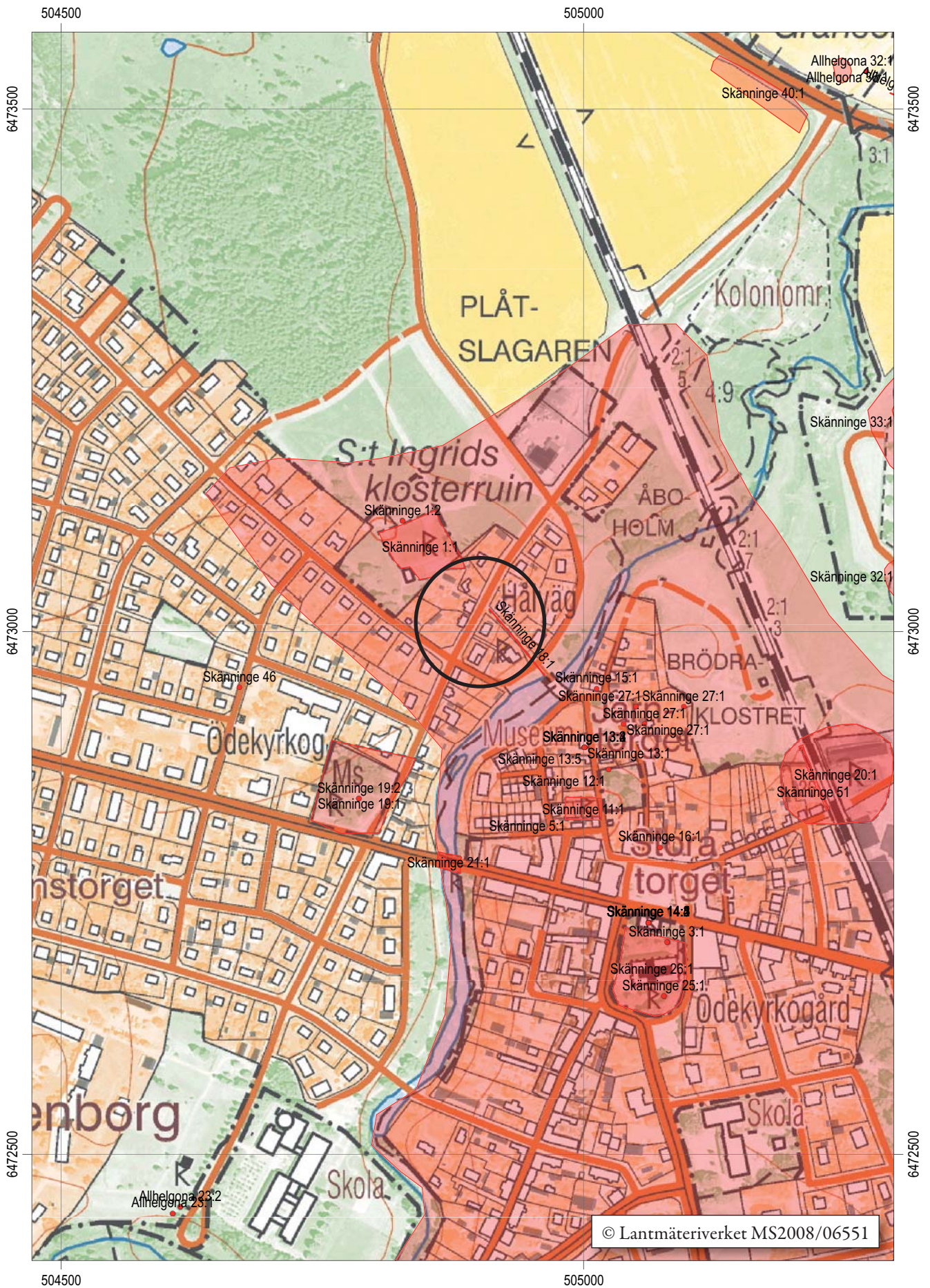
Sammanfattning

Östergötlands museum utförde i februari 2014 en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning i samband med en akut vattenläcka i gatumark utmed Motalagatan, invid Motalagatan 22, Skänninge stad. Inga kulturlager berördes.

Viktoria Björkhager

1:e antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:5000.

Inledning

Östergötlands museum utförde i februari 2014 en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning i samband med en akut vattenläcka i gatumark utmed Motalagatan, invid Motalagatan 22., i Skänninge stad, Mjölby kommun. Förundersökningen utfördes efter muntligt beslut från Länsstyrelsen Östergötland (2014-02-11).

Uppdragsgivare var Mjölby Kommun, vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Det aktuella området ligger inom Skänninge medeltida stad, RAÄ 5:1, och inom Riksintresseområde för kulturmiljö Skänninge (E16). I Skänninge stad har ett stort antal arkeologiska undersökningar genomförts. I det nu aktuella området och dess närhet har flera arkeologiska arbeten utförts.

Skänninge är en medeltida stad som växte fram successivt under 1000- och 1100-talen. Sin höjdpunkt nådde den under senare delen av 1200-talet och 1300-talet då exempelvis klosteretableringar sker. 1400-talet innebar en stark tillbakagång för Skänninge då Vadstena tagit över rollen som den viktiga staden i västra Östergötland.

Inom kvarteret Vadet har enstaka arkeologiska arbeten utförts, ett flertal har skett i den intilliggande Motalagatan. I Motalagatan har det från Skenaån längs Nordanågatan och till korsningen Motalagatan samt vidare längs Motalagatan dokumenterats efterreformatoriska lämningar (Tagesson 1984). Vid Motalagatan 9 har kraftiga kulturlager, bränt trä och äldre nedgrävningar undersökts (Feldt 1990). Invid Motalagatan 24 och 26 har det påträffats ett antal skärvor av svartgods av äldre typ som påvisar aktiviteter från tidigmedeltid. Vid Motalagatan 28 har lämningar från högmedeltid framkommit. Fynden var i vissa fall av hantverkskaraktär i form av järnfragment, slagg och ett degelfragment. Dessutom påträffades ett bronsbleck med runskrift på granntomten, Motalagatan 24 (Björkhager 2010). I samband med byte av VA-ledningar i Motalagatan framkom kulturlager med en mäktighet på mellan 0,4-0,7 m (Feldt 2001). I schakten fanns diken, gropar och kullerstensläggningar. I samband med nedläggning av optofiberrör påträffades kulturlager i Motalagatan-Vretagatan (Lundberg 2005).

Inom fastigheten på Motalagatan 22 (kv Vadet 3) har Östergötlands museum utfört en schaktningsövervakning i samband med borrning för bergvärme. Schaktningen gick ned till ett djup av 0,5 m och berörde endast sentida utfyllnader och matjordslager (Feldt 2013).

Syfte

Syftet med förundersökningen, som genomfördes i form av schaktningsövervakning, var att se till att fast fornlämning berördes i så liten omfattning som möjligt. Fornlämningar som framkom skulle dokumenteras avseende karaktär och omfattning samt om möjligt dateras.

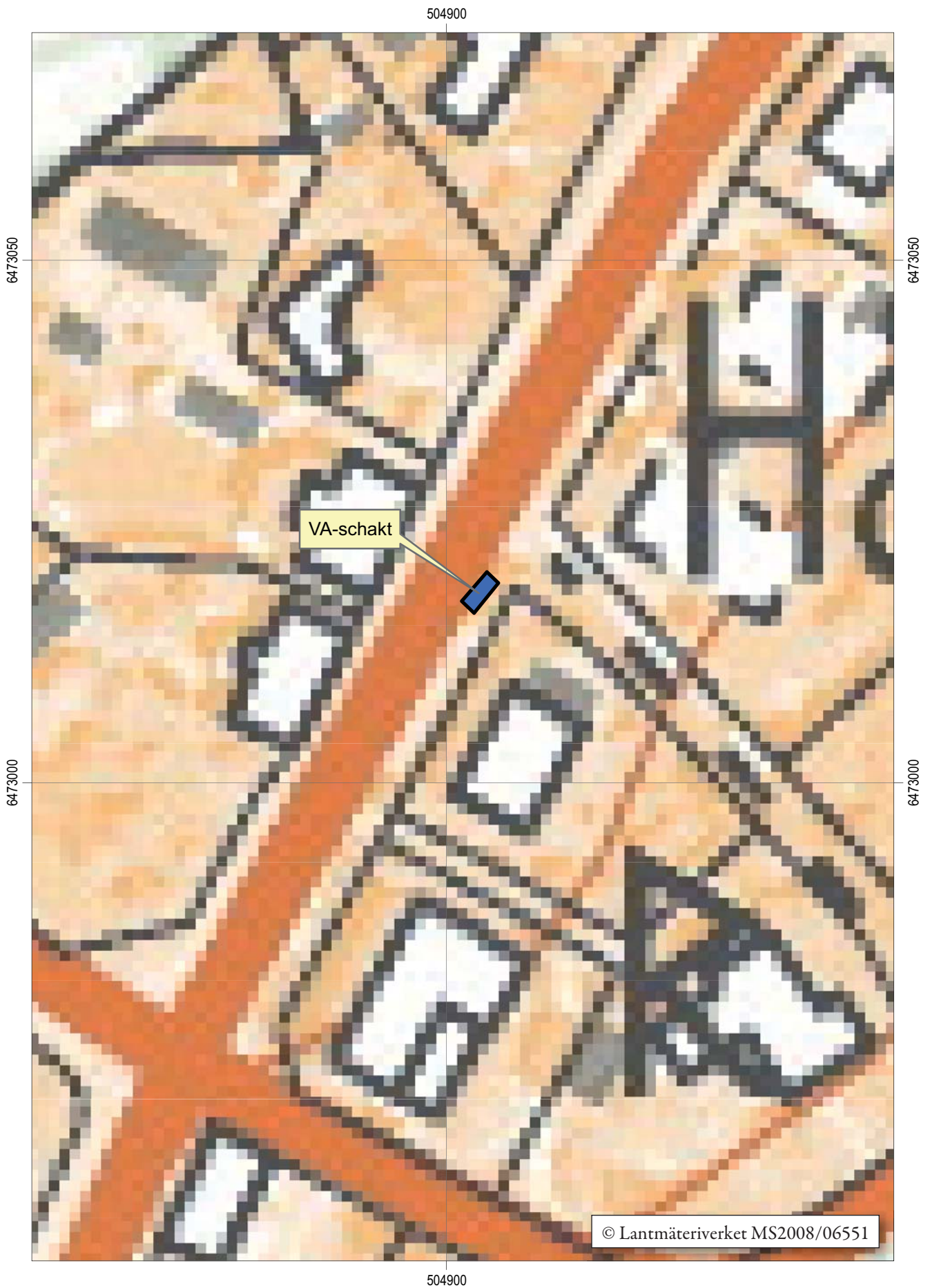
Metod och dokumentation

Förundersökningen genomfördes i form av en schaktningsövervakning, vilken utfördes i samband med den akuta schaktningen för vattenläckan. Om fast fornlämning påträffades skulle den dokumenteras med inmätning, handritning och fotografering.

Det tillvaratagna fyndet förvaras på Östergötlands museum under accessionsnummer C4664:1 i avvaktan på slutgiltig fyndfördelning.

Resultat och tolkning

Schaktningsövervakningen, som utfördes utanför infarten till Motalagatan 22, innebar att ett ca 3 x 5 m stort schakt öppnades över den trasiga vattenledningen i Motalagatan. Schaktet genomkorsades av fjärrvärmeledningar samt el- och telekablar. Schaktet grävdes ned till ett djup av ca 1,6 m. Genom att den grova ledningen stätt och släppt ut vatten under en längre tid så var massorna kring ledningen mättade på vatten så att de sandiga jordlagren bildade en lös rinnande massa. Det var av den anledningen inte säkert att vistas i schaktet och om det funnits några rester efter kulturlager mellan de recenta nedgrävningarna så gick de inte att uppfatta i de lösa massorna. I igenfyllnadsmassorna till vattenledningen påträffades en avsågad ledande (C4664:1) som vittnar om den tidigare hantverksaktiviteten i området.

Figur 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med schaktet markerat. Skala 1:500.

Referenser

- Björkhager, V. 2012. *Runbleck och svartgods*. Motalagatan, Nordanågatan m fl. Skänninge stad. Mjölby kommun. Rapport 2010:113. Östergötlands länsmuseum.
- Feldt, A-C.1990. *Kv Nunnan 5*. Skänninge stad. Mjölby kommun. Arkeologisk förundersökning. ÖLM Rapport. Östergötlands länsmuseum.
- Feldt, A-C. 2001. *Byte av VA-ledningar*. Motalagatan och Linköpingsgatan. Skänninge stad. Mjölby kommun. Arkeologisk förundersökning. ÖLM Rapport 2001:114. Östergötlands länsmuseum.
- Feldt, A-C. 2006. *Mellan S:t Ingridis kloster och Motalagatan*. Kv Nunnan 4. Motalagatan 11. Skänninge stad. Mjölby kommun. Arkeologisk förundersökning. ÖLM Rapport 2006:2. Östergötlands länsmuseum.
- Feldt, A-C. 2013. Redovisning av slutförd arkeologisk undersökning. Kv Vadet 3, Motalagatan 22, Skänninge stad. Mjölby kommun. Arkeologisk förundersökning. Östergötlands museum.
- Lundberg, A. 2005. *Motalagatan, Vretavägen. Ledningsdragning för optofiberrör*. Arkeologisk förundersökning. Skänninge stad. Mjölby kommun. ÖLM Rapport 2005:75. Östergötlands länsmuseum.
- Tagesson, G. 1984. *Nordanågatan och Motalagatan*. Skänninge stad. Mjölby kommun. Rapport. Östergötlands länsmuseum. Linköping.

Tekniska uppgifter

Plats	Motalagatan (nr 22)
Stad	Skänninge
Kommun	Mjölby
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 5
Ekonomiska kartans blad	085 51 (8F 5b BISKOPSBERGA)
Koordinater	E504899737 N647205854
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning
Länsstyrelsens dnr	-
Länsstyrelsens handläggare	Magnus Reuterdahl
Länsstyrelsens beslut	Muntligt (2014-02-11)
ÖLM dnr	56/14
ÖLM projektnr	531551
Uppdragsgivare	Mjölby kommun, Tekniska kontoret
Kostnadsansvarig	Mjölby kommun, Tekniska kontoret
Projektledare	Viktoria Björkhager
Fältarbetstid	2014-02-11
Totalt undersöktes	10 m ²
Fynd	C4664:1
Foto	-
Analys	-
Grafik	Viktoria Björkhager
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273 Rapport 2014:21 © Östergötlands museum

Östergötlands museum utförde i februari 2014 en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning i samband med en akut vattenläcka i gatumark utmed Motalagatan, invid Motalagatan 22, Skänninge stad. Inga kulturlager berördes.

ISSN 1403-9273

Rapport 2014:21